

BOEKBESPREKINGEN

COENRAAD F. A. MOORREES. „*The dentition of the growing child*” 1959. Harvard University Press. Cambridge (Mass.). Prijs: \$ 5.50

Het is wel heel duidelijk, dat dit boek is voortgekomen uit de oprechte behoefte van een toegewijd orthodontist om meer zekerheid te verkrijgen over de ontwikkeling van het tand-kaakstelsel bij het kind teneinde sterker te staan ten aanzien van de prognose in het behandelingsplan der orthodontische afwijkingen. Het moet de schrijver als goed waarnemer zijn opgevallen, dat diagnose en prognose twee uitermate zwakke punten zijn in de uitoefening der orthodontische praktijk.

Het moet hem getroffen hebben, dat van een theoretisch juiste opzet van een behandelingsplan niet zelden afgeweken moet worden, doordat de reacties van onze grote tegenspeler – de natuurlijke aanleg – altijd weer onberekenbaar blijken te zijn. MOORREES heeft getracht om dit spel te winnen door zich te verdiepen in het wezen van zijn tegenstander. Hij is daarin geslaagd door gebruik te maken van het longitudinaal onderzoek als enige methode die in het hier gestelde probleem verhelderend kan werken.

Zijn studie omvat 245 pagina's met inbegrip van een uitgebreide literatuurlijst en een appendix met duidelijke tabellen. In de eerste 40 pagina's wordt een beknopt overzicht gegeven van de belangrijkste publikaties over dit onderwerp waarbij vooral aan de onderzoeken in de 20e eeuw goede aandacht wordt besteed. Hierbij wordt kritiek geleverd op het feit dat in het algemeen te weinig aandacht werd besteed aan geslacht, afkomst en sociaal-economische levensomstandigheden. Bovendien wordt het betreurd, dat door het veelal ontbreken van statistische bewerking van het materiaal en het uitgaan van steeds weer verschillende meetpunten een vergelijking der onderzoekresultaten onmogelijk is geworden.

De resultaten van het onderzoek van MOORREES zijn gebaseerd op de bestudering van 184 blanke kinderen uit Noord-Amerika waarvan 84 jongens en 100 meisjes. Voor ieder wetenschappelijk onderzoek is de samenstelling van het materiaal van de grootste betekenis. MOORREES heeft dit ingezien en door het vaststellen van een zestal tekortkomingen heeft hij blijk gegeven over voldoende zelfkritiek te beschikken. Toch is het gewenst om hieraan nog enkele kritische opmerkingen toe te voegen. In de eerste plaats lijkt het nauwelijks verantwoord om de gegevens van twee verschillende onderzoekers samen te bundelen. Dr. HAROLD C. STUART leverde het onderzoekmateriaal van 132 kinderen en hieraan werden de gegevens over 52 kinderen van Dr. RICHARD H. STUCKLEN zonder meer toegevoegd.

Zonder de autoriteit der genoemde onderzoekers in twijfel te trekken kunnen individueel verschillende interpretaties de juiste samenstelling van het uitgangsmateriaal beïnvloeden.

In de tweede plaats heeft het mij getroffen, dat de afdrucken voor het verkrijgen van gipsmodellen aanvankelijk met impression compound en op latere leeftijd met een hydrocolloid werden genomen. Deze onnauwkeurigheid in de vergelijking van groei en ontwikkeling is niet in overeenstemming met het feit, dat de metingen op de gipsmodellen werden verricht met nauwkeurigheid van 0.1 mm.

Geheel in overeenstemming met de verwachtingen bracht het hoofdstuk over de mesio-distale diameters van verschillende elementen aan het licht, dat er een grote variatie bestaat tussen het totaal dezer waarden van het temporaire en het permanente

gebit bij kinderen. In het algemeen waren de uitkomsten over vermeerdering en vermindering van de tandboog lengte in overeenstemming met hetgeen hierover bekend was. Dit houdt echter geenszins in, dat men zich bij individuele gevallen in dit opzicht aan een voorspelling kan wagen doordat niet zelden vergroting wordt waargenomen terwijl men verkleining zou moeten verwachten. De individuele variaties ten aanzien van de ontwikkeling der tandboog breedte zijn eveneens te groot om er algemeen geldende conclusies uit te trekken.

Het komt mij voor, dat met het vaststellen der meetpunten geen gelukkige keuze is gemaakt. Om tegemoet te komen aan het bezwaar dat meetpunten in de fissuren, vooral bij een longitudinaal onderzoek, in de loop der jaren dikwijls door caries verloren gaan, werden hiervoor de hoogste punten van linguale knobbels gekozen. Bij abrasie werd uitgegaan van het middelpunt der ontstane facetten. Een dergelijke werkwijze is te weinig exact om wetenschappelijk verantwoord te zijn terwijl men bovendien geen rekening kan houden met eventuele veranderingen in de kipping of as-richting van elementen. Het bepalen van meetpunten langs de gingiva kan voor een groot deel aan de genoemde bezwaren tegemoetkomen.

Ook het hoofdstuk over engstand en diastemen bevestigde nog weer eens overduidelijk, hoe moeilijk en gevaarlijk het is om uit de aanwezige ruimte in de tandboog van het temporaire gebit konklusies te trekken over hetgeen in het permanente gebit verwacht zou kunnen worden.

Bij meerdere kinderen werd geconstateerd, dat normale verhoudingen in het temporaire gebit gevolgd kunnen worden door ruimtegebrek of door een overvloed van ruimte in de tandboog van het permanente gebit.

In een belangrijk hoofdstuk over de vraag hoe bij het zeer jeugdige kind de tandboog zich zal ontwikkelen, komt nogmaals naar voren, dat dit moeilijk te voorspellen is. Een uitvoerige analyse van 9 onderzochte kinderen bevestigt dit duidelijk. Het is dan ook niet eenvoudig om algemene regels op te stellen over het juiste tijdstip waarop een orthodontische behandeling aangevangen moet worden.

Volkomen terecht besluit MOORREES zijn degelijke studie dan ook met de opmerking, dat de omstandigheden bij het individuele kind zelden in overeenstemming zijn met die bij het gemiddelde kind.

Op overduidelijke wijze illustreert dit werk de grote moeilijkheden waarvoor de orthodontist wordt geplaatst wanneer hij zich ernstig afvraagt hoe de prognose zal zijn bij het vaststellen van een theoretisch verantwoord behandelingsplan. Aan deze moeilijkheden kan voor een groot deel tegemoet worden gekomen wanneer men, zoals MOORREES adviseert, de ontwikkelingstendens gedurende enkele jaren nauwkeurig volgt.

Hiertoe moeten afdrucken worden genomen voor de wisseling der front-elementen en vervolgens na deze wisseling met een interval van ongeveer 2 jaar. De bestudering van de ontwikkeling in deze periode dient te worden ondersteund door een vergelijkend cefalometrisch onderzoek.

Erkend moet worden, dat dit werk van MOORREES een belangrijke bijdrage levert voor de theoretische oplossing van diverse problemen al blijft het een tragische bijkomstigheid, dat hierdoor de kloof tussen hetgeen theoretisch gewenst en onder bepaalde omstandigheden, praktisch uitvoerbaar is, wordt vergroot. Hetgeen echter geenszins wegneemt, dat wij er trots op zijn, dat een landgenoot in Amerika baanbrekend werk verricht.

R. W. BROEKMAN

DR. HUGO STOCKFISCH. *Die neuzeitliche kieferorthopaedische Praxis*. Zweite, völlig neu bearbeitete Auflage. Dr. Alfred Hüthig Verlag G.M.B. – Heidelberg. Prijs: 48,- D.M.

De snelheid, waarmede de dento-faciale orthopedie evolueert, realiseert men zich eerst goed, wanneer opeenvolgende publicaties blijken geven voortdurend weer nieuws te kunnen bevatten.

De eerste druk van het boek van de ook ten onzent welbekende collega STOCKFISCH verscheen in 1956 en thans ligt reeds de tweede voor ons, waarbij blijkt dat 200 van de vorige afbeeldingen zijn weggelaten om er 600 voor in de plaats te brengen, opdat stof en afbeeldingen aangepast zullen zijn aan hetgeen de laatste jaren is gepubliceerd.

Dit is met veel talent geschied, zodat de practicus een uitstekend beeld krijgt van de verschillende mogelijkheden, zoals die in Europa worden toegepast, hetgeen dus wil zeggen, dat de uitneembare apparaturen worden besproken en met fraaie illustraties toegelicht.

De door STOCKFISCH gepropageerde „Kinetor” vindt uiteraard uitvoerige bespreking, naast actieve plaatapparatuur, de verschillende activatoren, de „Doppelplatte”, de „Biszzügler”, „Gebiszfomer”, benevens de in letterlijke en figuurlijke zin „elastische” modificaties.

Merkwaardig is dat ook in dit werk de vestibulairplaat niet wordt vermeld; voor dit apparaat schijnt men in Duitsland weinig belangstelling te hebben, niettegenstaande het feit, dat het bij uitstek „functioneel” werkt, verbluffend simpel is en in de geschikte gevallen goede en snelle resultaten geeft. Ik vond alleen een door COSTA DEL RIO aangegeven „Vorhofplatte” met occipitale verankering, die zonder twijfel succes zal hebben, maar naar de mening van referent onnodig gecompliceerd is. De maxillo-thoraxmyotherapie volgens MACARY wordt beschreven en uitvoerig wordt aandacht besteed aan de moderne inzichten in de behandeling van lip-, kaak- en gehemeltepletten, zoals door MC.NEIL en DERICHSWEILER aangegeven.

Dit boek, waaraan ook door de uitgever veel zorg is besteed, kan aan ieder, die orthodontisch is geïnteresseerd, zeer worden aanbevolen.

NORD.